

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อดีตประเทศไทยนั้นได้ปกครองประเทศตามระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชซึ่งมีลักษณะเป็นการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจไว้กับส่วนกลาง ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองมากนักหรือแทบจะไม่มีปรากฏให้เห็น เนื่องจากการรวมอำนาจไว้กับส่วนกลางจะทำให้การประสานงานและการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความล่าช้า ไม่สามารถตอบสนองความต้องการและความเดือดร้อนของประชาชนได้ทันทั่วถึง จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองประเทศขึ้นในปี พุทธศักราช ๒๔๗๕ ประเทศไทยได้เปลี่ยนการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นระบอบการปกครองที่เน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่ และมีการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น ระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญลำดับต้น ๆ ของการกระจายอำนาจให้ประชาชน เพราะหากว่าประเทศใดมีระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยแล้วย่อมมีการกระจายอำนาจเกิดขึ้นซึ่งการกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย^๑

การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น และเป็นหัวใจหลักของระบอบประชาธิปไตยแรงขับเคลื่อนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองการปกครองนั้นมีผลเป็นอย่างมากให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองขึ้น และสรรค์สร้างความเป็นอยู่ของประชาชนตามเจตนารมณ์ของตนเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารท้องถิ่น ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้มีเจตนารมณ์ในการเสริมสร้างมีการมีส่วนร่วมของประชาชนอันเป็นการต่อเนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับก่อนที่มีการบัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้หลายมาตรา โดยให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม (ถวิลวดี บุรีกุล)^๒ โดยการบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้นกว่าเดิม เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๑๐ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนมาตรา ๘๗ ได้กล่าวไว้ว่า “ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น” รวมถึงมาตรา ๒๘๗ ได้กล่าวไว้ว่า “ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วน

^๑ปธาน สุวรรณมงคล, การกระจายอำนาจแนวคิดและประสบการณ์จากเอเชีย, (กรุงเทพมหานคร : แอคทีฟ พริน, ๒๕๕๔), หน้า ๑๕.

^๒ถวิลวดี บุรีกุล, พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชนจากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐, (กรุงเทพมหานคร : เอ.พี กราฟิก ดีไซน์และการพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๘.

ท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวไว้ด้วย” แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน^๓

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนนั้น จึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนา แต่การที่จะพัฒนาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นผลสำเร็จนั้นจะต้องใช้เวลาเนื่องจากวัฒนธรรม และระบบการพัฒนาแบบเก่า ๆ ยังฝังรากลึกอยู่มากในชีวิตจิตใจของประชาชน ปัญหาที่พบในด้านการพัฒนาและรวมไปถึงการมีส่วนร่วมเกิดจากสาเหตุสำคัญ คือ ประชาชนเฉยเมยกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และไม่ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือแก้ปัญหา โดยเฉพาะโครงการต่าง ๆ ที่เป็นวัตถุไม่มีการซ่อมแซมบำรุงรักษา เพราะถือว่าตนไม่ได้เป็นเจ้าของ^๔

การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นคือการให้โอกาสประชาชนเป็นฝ่ายตัดสินใจกำหนดปัญหา ความต้องการของตนเองอย่างแท้จริงเป็นการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) ให้แก่ประชาชน และกลุ่ม รวมถึงองค์กร ชุมชนให้สามารถระดมขีดความสามารถในการจัดทรัพยากร การตัดสินใจ และควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ในชุมชนสามารถพัฒนาศักยภาพของประชาชน และชุมชนในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ความสามารถและการจัดการท้องถิ่น รวมถึงการตรวจสอบการทำงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างเป็นอิสระ การทำงานต้องเน้นในรูปกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจน เนื่องจากพลังกลุ่มจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานพัฒนาต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายได้^๕

ปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นส่วนมาก โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนการพัฒนาเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการค้นปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามผล การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนกำลังเป็นกระแสที่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ผ่านมามีปัญหาอุปสรรคและปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ประชาชนขาดความสนใจหรือขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง รัฐบาลจึงแนวนโยบายที่จะปรับปรุงรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเป็นประชาธิปไตย มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน^๖ การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนรู้จักแก้ปัญหาของตนเอง ถึงแม้หลายฝ่ายจะให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วม แต่

^๓ อ่างแล้ว, หน้า ๒.

^๔ จีรพรรณ กาญจนจิตรา, การพัฒนาสังคม, (พิมพ์ครั้งที่๑๖), (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕), หน้า ๑๕

^๕ โกวิท พวงงาม, การจัดการตนเองและท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๑๘๘.

^๖ อ่างแล้ว, หน้า ๒.

ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อประชาชนมีความสำนึกในการทำประโยชน์แก่ส่วนรวม และฝ่ายเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบต้องสร้างกลไกให้ประชาชนให้มีโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง^๗

ดังนั้น การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นของควบคู่กัน จะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งย่อมไม่สมบูรณ์ อาจกล่าวได้ว่า ชุมชนเป็นหัวใจของงานพัฒนา ประชาชนในชุมชนได้เล็งเห็นความสำคัญของงานพัฒนาและได้เริ่มการพัฒนาด้วยตนเองโดยในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นนั้น นักวิชาการและนักวางแผนที่สนใจการพัฒนาท้องถิ่นจะต้องยอมรับทั่วไปว่า การพัฒนาซึ่งมุ่งผลสำเร็จสำหรับคนส่วนใหญ่ นั้น ไม่อาจเกิดขึ้นหรือสืบทอดต่อเนื่องไปได้อย่างจริงจัง หากปราศจากการมีส่วนร่วมของคนส่วนใหญ่ผู้เป็นเป้าหมายของการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของการพัฒนาท้องถิ่น

การให้โอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น โดยเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมคิดค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น การหาแนวทางแก้ไขปัญหา การตัดสินใจเลือกแนวทางการวางแผนการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการร่วมปฏิบัติในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นที่จัดขึ้นในชุมชน และการประเมินผลงานกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว ซึ่งการมีส่วนร่วมในลักษณะดังกล่าว เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ประชาชนได้ลงมือกระทำกิจกรรม โดยเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และทำให้ทราบถึงวิธีที่จะจัดการกับปัญหาของตนเองและชุมชนได้อย่างถูกต้อง ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนั้น ยังช่วยให้ประชาชนเกิดการคิดเป็นทำเป็น และมีความรู้สึกว่าการกระทำเหล่านั้น พวกตนมีส่วนเป็นเจ้าของโครงการอย่างแท้จริง โดยที่รัฐได้มุ่งเน้นและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาในท้องถิ่น

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญ และใกล้ชิดกับประชาชนให้มากที่สุด หลักการสำคัญที่ถือเป็นหัวใจของการพัฒนาท้องถิ่นก็คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและกำหนดแนวทางการพัฒนาที่จะนำไปสู่การบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การพัฒนาชุมชนตามนโยบายที่กำหนดผ่านทางแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อที่จะนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา การกำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงานโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และยังเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในอนาคต

การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นตามแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจนั้น ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหรือการบอกกล่าวถึงความต้องการของท้องถิ่นเกิดจากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการเมืองและการ

^๗ เจต มงคล, การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลตำบลบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๓).

บริหารงานของท้องถิ่นนั้น ผลการศึกษามักเป็นไปในแนวทางเดียวกันคือ ประชาชนมีส่วนร่วมของทางการเมืองในระดับต่ำ ซึ่งมีสาเหตุจากหลาย ๆ ปัจจัย เช่น ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการทำงานของท้องถิ่น ขาดความรู้ความเข้าใจในสิทธิการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ที่สามารถกระทำได้อย่างได้ขอบเขตของกฎหมาย ประชาชนขาดความสนใจและขาดศรัทธาต่อการบริหารงานของท้องถิ่น นอกจากนั้น การที่ประชาชนติดภารกิจในการประกอบอาชีพของตน ก็มีส่วนในการที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมหรือแผนงานพัฒนาในท้องถิ่นด้วยเช่นกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ใน ๔ ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการการประเมินผล และเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองบัววง ในอนาคตให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป อันจะเป็นประโยชน์กับประชาชนให้มากที่สุด

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่

๑.๒.๓ เพื่อสำรวจปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาเป็นอย่างไร

๑.๓.๒ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่

๑.๓.๓ เพื่อสำรวจปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

๑.๔.๑ **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาโดยการทบทวนเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาโดยศึกษาตามกรอบแนวคิด

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑.๔.๒.๑ ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่

๑.๔.๒.๒ ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ๔ ด้าน ประกอบด้วย

- ๑) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ (Decision making)
- ๒) การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ (Implementation)
- ๓) การมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์ (Benefits)
- ๔) การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล (Evaluation)

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร ในการทำวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๖ ปีขึ้นไป^๕ ที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๓,๖๕๑ คน ดังรายละเอียดในตารางที่ ๑.๑

ตารางที่ ๑.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน

ที่	ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน	ประชากร
๑.	บ้านหนองบัววง หมู่ที่ ๑ ตำบลขุขันธ์	๔๒๔
๒.	บ้านโนนดู่ หมู่ที่ ๒ ตำบลขุขันธ์	๔๕๙
๓.	บ้านหนองโป่ง หมู่ที่ ๓ ตำบลขุขันธ์	๔๒๑
๔.	บ้านหนองบัวใหญ่ หมู่ที่ ๘ ตำบลขุขันธ์	๕๗๔
๕.	บ้านตลาดหนองบัววง หมู่ที่ ๙ ตำบลขุขันธ์	๖๖๙
๖.	บ้านทะเมนชัย หมู่ที่ ๑ ตำบลโพธิ์	๓๖๓
๗.	บ้านใหม่ทะเมนชัย หมู่ที่ ๖ ตำบลโพธิ์	๔๔๓
๘.	บ้านกุดน้ำใส หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโพธิ์	๒๙๘
รวม		๓,๖๕๑

จากนั้นเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)^๕ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๔๖ คน

^๕ฝ่ายทะเบียนและบัตร, สำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลหนองบัววง, ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๗, หน้า ๑ – ๕.

^๕Krejcie,R.V. and Morgan,D.W. 1970, “Determining sample size for research activities”, Educational and Measurement, \$Q: 607-610.

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านสถานที่ คือ เทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงเดือนมกราคม พ.ศ.๒๕๕๘ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

๑.๕.๓ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

๑.๕.๔ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

๑.๕.๕ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีรายชื่อตามทะเบียนบ้าน โดยกำหนดประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๖ ปีขึ้นไป เป็นประชากรที่ใช้ในการศึกษา และอยู่อาศัยในชุมชน จำนวน ๘ หมู่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา คือ บ้านหนองบัววง หมู่ที่ ๑ ตำบลขุขันธ์ บ้านโนนตู หมู่ที่ ๒ ตำบลขุขันธ์ บ้านหนองโปร่ง หมู่ที่ ๓ ตำบลขุขันธ์ บ้านหนองบัวใหญ่ หมู่ที่ ๔ ตำบลขุขันธ์ บ้านตลาดหนองบัววง หมู่ที่ ๕ ตำบลขุขันธ์ บ้านทะเมนชัย หมู่ที่ ๑ ตำบลไพล บ้านใหม่ทะเมนชัย หมู่ที่ ๖ ตำบลไพล และบ้านกุดน้ำใส หมู่ที่ ๑๐ ตำบลไพล

๑.๖.๒ กิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะอาชีพให้แก่กลุ่มสตรีแม่บ้าน และผู้สนใจทั่วไป ส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โครงการส่งเสริมและสนับสนุนทางด้านการเกษตร เป็นต้น ที่รัฐจัดขึ้นให้ชุมชนอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ ความคิด และประสบการณ์ เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สุขภาพอนามัย ตลอดจนการพัฒนาชุมชนของตนให้ดีขึ้น

๑.๖.๓ การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการได้รับผลประโยชน์ และด้านการติดตาม และประเมินผลงานของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติหรือดำเนินงานไปแล้วของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

๑.๖.๔ วิธีการการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ได้แก่ การประชุม การอภิปราย การปฏิบัติกิจกรรม การออกเงินบริจาค การออกวัสดุอุปกรณ์ และเสียสละเวลาในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๑.๖.๕ รูปแบบของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ได้แก่ ร่วมคิดริเริ่มโครงการ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมประเมินผล และสรุปผลโครงการ

๑.๖.๖ ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ขนาดของครอบครัว และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเทศบาล

๑.๖.๗ ด้านการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญต่อนั้นเลือกนโยบาย ตัดสินใจตั้งแต่ช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผนและตัดสินใจปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ในกรมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

๑.๖.๘ ด้านการปฏิบัติการ หมายถึง การปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่เทศบาลได้นำไปดำเนินการ ร่วมเป็นกรรมการในการตรวจรับจัดซื้อจัดจ้าง ตรวจรับงาน ร่วมกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาของเทศบาล

๑.๖.๙ ด้านรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางด้านสังคม สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ จากโครงการ หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคลในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

๑.๖.๑๐ ด้านการประเมินผล หมายถึง การที่มีประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามผลดำเนินงาน ดำเนินกิจกรรมในการสรุปผลสำเร็จหรือความล้มเหลวของกิจกรรมชุมชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

๑.๖.๑๑ ผลและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ประชาชนได้รับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็ง มีพลังต่อรองในการทำกิจกรรมการพัฒนาอื่น ๆ กับนโยบายของรัฐบาล และองค์กรภายนอกชุมชน ตลอดจนการที่ชุมชนมีอิสระในการบริหารกิจกรรมของตนเอง

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

๑.๗.๒ ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

๑.๗.๓ ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้ช่องทางและกลไกของรัฐในการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑.๗.๔ เป็นเอกสารการวิจัยที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นนำไปศึกษา และปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาต่อไป